

LIETUVOS KIAULIŲ AUGINTOJŲ ASOCIACIJA

LRV Kanceliarijai
Ministro Pirmininko patarėjui žemės ūkio klausimais
Žemės ūkio ministerijai
Aplinkos ministerijai
LRS Kaimo reikalų komitetui
Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai
Kopija: Žemės ūkio rūmams

DĖL LRV PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANO PROJEKTO IR KIAULININKYSTĖS ŠAKOS PLĖTROS GALIMYBIŲ (REG. NR 25-3209)

Išnagrinėję Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano projektą (Reg. Nr. 25-3209), teikiame šias pastabas:

1. Programinio punkto 10.7.1. įgyvendinimo laikotarpis 2026 m. II ketv. yra itin ilgas ir jį įgyvendinus jau bus pavėluotas, nes politikos kryptys ir priemonės formuojamos šiuo metu.

10.7.1.	Siekiant užtikrinti gyvulininkystės sektoriaus gyvybingumą ir plėtrą, nustatyti gyvulininkystės sektoriaus politikos kryptis ir priemonės laikotarpiui iki 2030 m.	2026 m. II ketv.	ŽŪM	AM
---------	--	------------------	-----	----

Šiuo metu yra labai aišku, kokie sektoriai kiek yra gavę investicinės paramos praeityje. Atkreipiame dėmesį į tai, kad kiaulininkystės sektorius nuo 2004 metų yra gavęs vos iki 2 % gamybos priemonių modernizavimo paramos lėšų nuo visiems žemės ūkio sektoriams modernizuoti skirtų lėšų. Per 2014-2022 m. periodą iš gyvulininkystei modernizuoti skirtų 420 mln. € tik 1,67 mln. € teko kiaulininkystės sektoriui, o tai sudaro vos 0,4 %. Kiaulininkystės ūkių problemas ir prašymą jas įtraukti į LRV programos nuostatų įgyvendinimo planą esame išdėstę 2025-01-21 d rašu DĖL LRV PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANO PROJEKTO IR KIAULININKYSTĖS ŠAKOS PLĖTROS GALIMYBIŲ Nr. 01-02, kurį dar kartą prikabiname. Nematome, kad būtų atsižvelgta į mūsų išdėytas problemas, todėl prašome kiaulininkystei skirti papildomą dėmesį.

2. Atsižvelgdami į praėjusių dešimtmečių patirtį kiaulių veislininkystėje siūlome stiprinti pripažintų veislininkystės asociacijų vaidmenį ir nekurti dirbtinių bei nenatūralių veislininkystės schemų. Akreipiame Jūsų dėmesį į tai, kad ES lygmeniu gyvulių veisimą reglamentuoja Gyvulių veisimo reglamentas.

10.7.2.	Pakeisti Ūkinių gyvūnų veislininkystės įstatymą ir nustatyti nuoseklią nacionalinę veislininkystės sistemą	2026 m. IV ketv.	ŽŪM	
---------	--	---------------------	-----	--

3. Kadangi projekte yra priemonės, kurios jau yra taikomos galvijininkystėje (Žr. 10.7.3. punktą), tokios kaip veislinių gyvulių įsigijimas, ar kaštų stebėjimas,

10.7.3.	Palaikyti gyvulininkystės ūkių pajamas bei atsparumą, teikiant susietąją paramą, įkuriant pieno gamybos kaštų observatoriją bei teikiant paramą veislinių gyvulių arba genetinės medžiagos produktų įsigijimui	2027 m. IV ketv.	ŽŪM	
---------	--	---------------------	-----	--

manome, kad tuomet gyvulininkystės ūkių atsparumo sąvoka turėtų apimti ne vien pieno sektoriaus, tačiau ir kiaulininkystės (bei kitų sektorių) sektoriaus kaštų stebėjimą ir gyvybingumo palaikymą. Dėl ES reguliavimo, kiaulininkystės sektorius negali pasinaudoti parama veisliniams gyvuliams įsigyti, tačiau pvz. nėra aišku dėl III afrikinio kiaulių maro zonos kompensacijų ir kiekvienais metais sukelia daug nerimo ir streso nežinia ar tokių kompensacijų pakaks patekusiems į apribojimų zonas. Šios kompensacijos taip pat palaiko ūkių gyvybingumą, bei taip pat yra svarbios ir būtinos ūkiams išlikti.

4. Atkreipiame dėmesį į šį punktą:

10.7.5.	Siekiant padidinti gamybą, teikti investicinę paramą ir paskatinti gyvulininkystės sektoriaus ūkių modernizavimą	2027 m. IV ketv.	ŽŪM	
---------	--	---------------------	-----	--

Šiuo metu kiaulininkystės sektoriui ypatingai trūksta modernizavimo lėšų, kadangi daugelį metų kiaulininkystės sektoriaus ūkiams nebuvo sudaromos palankios sąlygos modernizuoti gamybos priemonės. Esame raštu išdėstę pagrindinius poreikius, todėl manome, kad 10.7.5. punkte numatomi terminai yra ypatingai nutolinti laike ir panašūs į teorinį pažadą, nei į realų programinį veiksmą.

5. Pasigendame reakcijos į mūsų kartu su Lietuvos mėsos perdirbėjų ir Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijos 2025-01-21 rašte išdėstytu prašymu į VPNI programą įtraukti afrikinio kiaulių maro išnaikinimo šernų populiacijoje planą. Pakankamai anksti kreipėmės į jau veikiančias šios LRV institucijas, kad šią AKM problemą būtų galima aptarti, tačiau dėmesio nesulaukėme. Mūsų žiniomis, AM šią problemą nustumia VMVT, o VMVT neturi svertų reguliuoti medžioklės bei gyvosios gamtos. Prašome įtraukti afrikinio kiaulių maro išnaikinimo šernų populiacijoje planą į LRV programos nuostatų įgyvendinimo planą ir pradėti jį įgyvendinti artimiausiu metu.

Pridedami raštai, bei įrodymai, kad kiaulininkystės sektoriaus rėmimas buvo itin mažas:

1. Lietuvos kiaulių augintojų asociacijos 2025-01-21 d. raštas Nr. 01-02;
2. LKAA, LMPA ir LMŽD bendras raštas 2025-01-21 dėl afrikinio kiaulių maro išnaikinimo;
3. NMA 2025-02-14 d. raštas Nr. BR6-808 dėl informacijos pateikimo;

Direktorius

Algis Baravykas

2025-01-21 Nr. 01-02

LIETUVOS KIAULIŲ AUGINTOJŲ ASOCIACIJA

Žemės ūkio ministrui

LRS Kaimo reikalų komiteto nariams

Ministro Pirmininko patarėjui žemės ūkio klausimais

DĖL LRV PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANO PROJEKTO IR KIAULININKYSTĖS ŠAKOS PLĖTROS GALIMYBIŲ

Išnagrinėję XIX Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano (VPNĮP) projektą, norime atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad jau XVIII- osios Vyriausybės veiksmai, pradėti siekiant stabilizuoti kiaulininkystės sektoriaus traukimąsi buvo racionalūs, tačiau dėl pandemijos, karo, kainų krizių, bei tokių techninių sąlygų, kaip ilgas projektų vertinimas NMA, bei santykinai mažos paramos sumos dideliems objektams, kiaulininkystės sektoriui numatytos paramos lėšos nepasiekė ūkių planuota apimtimi. VPNĮP projekte numatoma, kad net trejus metus truks programos paruošiamieji darbai, kurie tik 2028 m. III ketvirtį leis sumodeliuoti investicines priemones. Siūlome neįklimpti biurokratinėse procedūrose, kadangi kiaulininkystės (bei visos gyvulininkystės programą) galima ir reikia parengti per vieną mėnesį ir pradėti vykdyti nedelsiant. Esame įsitikinę, kad pakanka tęsti pradėtus darbus ir paspartinus modernizavimo projektų atrankos ir vertinimo procesus, bei skyrus didesnes lėšas kiaulininkystės ūkių modernizavimo projektams bei pareiškėjams, kiaulininkystės šaka stabilizuotųsi, apsirūpinimas savos gamybos kiauliena nekristų ir imtų atsigauti.

Lietuvoje kiaulių užsiauginame vos pusę šalies poreikio. Pagrindinės kiaulių augintojų pasitraukimo priežastys yra kelios: aplinkosauginės, veterinarinės ir ekonominės. Matome, kad tokia kiaulininkystės ūkių struktūra, kokią turime Lietuvoje, praktiškai negauna investicinės paramos priemonių ūkių modernizavimui ir prisitaikymui prie naujų iššūkių.

Lietuvoje apie 96 % kiaulių yra laikomos ūkiuose, kurie laiko 1000 ir daugiau kiaulių. Tokių laikymo vietų yra 41 vnt. Visuomenės spaudimas per politikus ir aplinkos institucijas lemia, kad kiaulininkystės objektai vietoje to, kad būtų rekonstruoti ir sutvarkyti, pritaikyti naujiems gyvūnų gerovės standartams, bei aprūpinti nemalonių kvapus mažinančiais įrengimais, yra uždaromi dėl sugriežtintų sąlygų. Manome, kad šią situaciją reikia kardinaliai keisti, tačiau pokyčiai neįvyks per porą metų – tam reikalingas ilgesnis periodas. Pasigirstantys siūlymai statyti tipines fermas

yra sveikintini ir svarstyti, tačiau tai būtų ženkliai aukštesnė pakopa, einanti po šakos stabilizavimo etapo. Siekiant išlaikyti esamą kiaulių išauginimo lygį, artimiausiu periodu būtina tęsti kiaulininkystės šakos rėmimą. Akcentai turėtų išlikti šie:

- Aplinkos gerinimo priemonių diegimas;
- Investicinė parama;
- Rinkos sąlygų gerinimas;
- Afrikinio kiaulių maro valdymo priemonės.

Aplinkos gerinimo priemonių diegimas.

Ypatingai aktualus gyventojams nemalonių mėšlo ir fermų kvapų mažinimo priemonių - biofiltrų įdiegimas, ŠESD mažinimo priemonės, aplinkos apsaugos reikalavimų įgyvendinimo diegimas. sektoriaus poreikis aplinkos gerinimo priemonių, diegimui yra apie 25 mln. € investicijų (neįskaičiuojant biodujų/biometano įėgainių). Kadangi šios priemonės neduoda ekonominės grąžos, tikimasi kuo didesnio paramos intensyvumo, o taip pat neturėtų būti apribojimų didelėms ir susietoms įmonėms.

Biofiltrų įrengimas Ypatingai didelis poreikis, kadangi Sveikatos apsaugos ministerija griežtina leistinas kvapų higienos normas ir numato griežtinti kontrolę bei sankcijas. Lėšos būtų reikalingos įsigyti biofiltrams kurie valytų iš kiaulininkystės tvartų per ventiliacijos angas išmetamą orą nuo jame esančio amoniako, azoto suboksido, dulkių, lakiųjų organinių junginių (LOI) Biofiltrų įrengimas padėtų įgyvendinti Nacionalinę aplinkos apsaugos strategiją bei klimato kaitos mažinimo strategiją, bei įsigaliosiančius griežtesnius Higienos normas HN 121:2010 reikalavimus.

Srūtų ir mėšlo saugyklų įrengimo, rekonstrukcijos ir uždengimo priemonės

Kadangi keičiasi mėšlo tvarkymo būdai, reikalinga statyti naujus skysto mėšlo ir srūtų kauptuvus, kuriuos būtų galima pritaikyti biodujų/biometano gamybos procesuose. Taip pat seniai pribrendo senų rezervuarų kapitalinio remonto – rekonstrukcijos poreikis. Srūtų ir mėšlo saugyklų uždengimas Aplinkos ministerijos yra nuolat akcentuojamas kaip būtina priemonė oro taršos emisijoms mažinti. Būtų prasminga skirti pagalbą įsigyti srūtų ir mėšlo rezervuarų dangos priemonės, kurių įrengimui nereikalingi statybos leidimai ir PAV procedūros. Tokios priemonės galėtų būti plaukiojančios dangos (kv. m. kaina apie 20 €/m²), brezentinės dangos su laikančiomis konstrukcijomis ir pan.

Srūtų paskleidimo įrangos modernizavimas, Geriausiai prieinami gamybos būdai apima senų lėkštinių skleistuvų keitimą į žarninius skleistuvus arba skleistuvus su tiesioginiu srūtų įterpimu į dirvą. Tokių skleistuvų kaina priklauso nuo technologinio pajėgumo ir pritaikymo galimybių vietovėje. Pavyzdžiui modernaus plačiagabaričio naujo žarninio skleistuvo kaina yra apie 1 mln. € Mažesnių skleistuvų kainos nuo 100 tūkst. € iki 400 tūkst. €.

Biodujų ir biometano gamybos jėginių įrengimas Energetinių resursų kainos yra nestabilios, todėl tai didina investicijų riziką. Valstybės požiūriu, investicijos į biometano gamybą matomos kaip atsiperkančios ekonominės investicijos. Kiaulininkystės ūkių skaičiavimai rodo, kad investicijos neatsiperka, tad investuoti į biodujų/biometano gamybą motyvuoja nebent siekis sumažinti gyventojų skundų kiekį dėl nemalonių kvapų sklidimo tręšimo mėšlu metu. Manome, kad realiai galvojant apie kiaulių mėšlo metano panaudojimą, turėtų būti sukurta atskira paramos priemonė, leidžianti pasinaudoti parama 80 % intensyvumu ir suteikianti galimybę didelėms ir susietoms kiaulininkystės įmonėms pasinaudoti parama.

Investicinės paramos poreikis

Per visą 2014-2020 m. laikotarpį investicijoms į gyvulininkystės ūkių modernizavimą teko 232,5 mln. €, iš jų kiaulininkystės ūkiams teko vos 2 mln. €, arba 0,87 % nuo viso kiekio. Tuo tarpu pieninė galvijininkystė įsisavino 49 %, o mėsinė galvijininkystė – 41 % skirtos paramos. Dėl to kiaulininkystėje yra išlikęs didžiulis poreikis investicijoms į gamybos priemonių atnaujinimą ir renovaciją (neįskaitant aplinką gerinančių priemonių). Kadangi tvartai/kompleksai yra statyti prieš 40 metų, dauguma statinių yra kapitališkai nusidėvėję, reikalaujantys elementaraus remonto. Būtinausi kapitalinio remonto darbai taip pat galėtų būti siejami su ŠESD mažinimo priemonėmis – t.y. stogų keitimas ir šiltinimas – padėtų mažinti šildymo kaštus, bei CO2 emisijas, šiferio naudojimą keičiant į modernias dangos priemones, o taip pat prisidedant prie neutralaus aplinkai poveikio iki 2050 tikslų. Taip pat ypatingai svarbu gerinti gyvūnų gerovės sąlygas – rekonstruojant senus gardus ir įrangą, ventiliacijos sistemas, šėrimo, girdymo, mėšlo tvarkymo įrangą. Daug kur yra būtina keisti tvartų grindų dangą – sutvarkant groteles ir gulėjimo plotus, pritaikant būsimiems standartams paršavedžių apsiparšavimo tvartus, rekonstruojant mėšlo kanalus ir hidroizoliaciją, kad šie užtikrintų nitratų patekimo į gruntą sandarumą ir pan.

Lietuvoje dauguma komercinių kiaulininkystės ūkių yra susijusios įmonės, o taip pat keletas įmonių yra priskiriamos prie didelių įmonių grupės, todėl vidutiniams ūkiams pritaikytos paramos taisyklės dažnai nėra tinkamos Lietuvos kiaulininkystės ūkių renovavimo bei naujų reikalavimų diegimo poreikiams. Kadangi projektų praeinamumo balai yra konstruojami taip, kad paramos sklaida būtų kuo didesnė ir kad paramą pirmiausiai gautų smulkūs/vidutiniai ūkiai, jauni ūkininkai, kooperuoti ūkininkai ir pan., o be to reikalavimai finansiniams rodikliams ir įsipareigojimams yra aukšti, tai kiaulininkystės ūkių galimybes pasinaudoti žemės ūkio valdų modernizavimo parama pralengia kitų gyvulininkystės šakų projektai.

Pabrangus statybiniams projektams, kiaulininkystės ūkiams modernizuoti reikalinga virš 100 mln. €, tačiau manytume, kad 2025 -2027 m. finansinio periodo pabaigai, atsižvelgiant į ūkių galimybes prisidėti savomis lėšomis, bei į apribojimus vienam pareiškėjui ir projektui, bei į itin ilgus paraiškų vertinimo terminus, 20-25 mln. € paramos suma kiaulininkystės ūkiams

modernizuoti būtų optimali, jei būtų taikomas tvarioms investicijoms numatytas paramos ir paramos intensyvumo lygis. Tačiau, projektuojant būsimą finansinio periodo poreikius, siūlytume kiaulininkystės plėtrai numatyti atskirą voką, bei sudaryti galimybę parama pasinaudoti ne tik mažoms ir vidutinėms, tačiau ir didelėms bei susietoms įmonėms, spartinti projektų vertinimą bei didinti vienam pareiškėjui leidžiamą gauti paramos sumą.

Rinkos sąlygų gerinimas

Palaikome idėją taikyti mažesnį PVM tarifą būtiniausiems maisto produktams, tame tarpe ir mėšai.

Daugelyje ES šalių egzistuoja barjerai, kurie neleidžia į jų rinkas patekti kitų ES šalių kiaulienai. Tokiais barjeriais tampa aukštesni gamybos standartai ir pirkėjų lojalumas savo šalyje pagamintai produkcijai, kuri ženklinama nacionaliniais kokybės ženklais, propaguojama ir pan. Taip pat barjerai sukuriami per ligų prevencijos programas, kai valstybės mastu yra išsivaloma nuo kokios nors ūkinės užkrečiamosios ligos ir valstybė gali atsisakyti leisti įsivežti kiaules iš šalių, turinčių prastesnę ligų kontrolės statusą. Nors teoriškai kiaulieną galima įvežti į šalį – draudimo nėra, tačiau, realiai mėsą nukonkuruoja vietiniais prekių ženklais pažymėta produkcija. Lietuvoje tokio lojalumo vietinei produkcijai neįjuntame. Lietuvoje galėtume pradėti gaminti kiaulieną, kuri būtų išauginta nenaudojant antimikrobinų preparatų, tačiau šiai iniciatyvai būtų reikalingas ir palaikymas ir populiarinimo palaikymas.

Afrikinio kiaulių maro valdymo priemonės

Lietuvos šernų populiacijoje laikosi Afrikinio kiaulių maro virusas ir nuo 2014 metų kiekvieną vasarą įvyksta protrūkiai naminių kiaulių ūkiuose, tad steigti naujas kiaulių fermas yra rizikinga. Esami kiaulininkystės ūkiai siekia apsaugoti savo kiaules, investuoja į biologinės saugos priemones, apmoko personalą, o VMVT kontroliuoja visų ūkių biosaugos situaciją. Deja, dėl Europos Komisijos nustatyto zonavimo principų, net ir patys saugiausi ūkiai negali būti tikri, jog nepateks į III AKM zoną ir jų produkcija nebus superkama normalia rinkos kaina. III AKM zonos kainų skirtumo kompensavimas išlieka svarbia priemone ūkiams išlikti. AKM grėsmė turėtų būti nuolatos minimizuojama. Deja, kol kas nėra parengtas veiksmingas AKM valdymo planas šernų populiacijoje, todėl manytume, jog tai galėtų būti vienas iš šios vyriausybės (ŽŪM, AM ir VMVT) darbų.

Direktorius

Algis Baravykas

Lietuvos mežiotųjų ir žvejų draugija

Lietuvos kiaulių augintojų asociacija

Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacija

Aplinkos ministrui Povilui Poderskiui

2025-01-21

Žemės ūkio ministrui Ignui Hofmanui

Ministro Pirmininko patarėjui žemės ūkio klausimais

Vigilijui Juknai

Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai

DĖL AFRIKINIO KIAULIŲ MARO IŠNAIKINIMO ŠERNŲ POPULIACIJOJE PLANO ĮTRAUKIMO Į VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANĄ

2014 metais Lietuvoje pirmą kartą buvo užfiksuotas afrikinis kiaulių maras (toliau – AKM) šernų populiacijoje, o vėliau, iš AKM virusu užkrėstos aplinkos, pateko ir į kiaulių ūkius. Per 10 metų AKM pasireiškė 160-yje kiaulių laikymo vietų ir buvo sunaikinta apie 80 tūkst. kiaulių. AKM prevencijai, židinių likvidavimui, kompensacijoms ir kitoms AKM naikinimo priemonėms valstybė per 10 metų išleido apie 50 mln. €. Dėl AKM prevencijos didėjo kiaulių laikytojų gamybos kaštai, bei mažėjo pajamos, atskirais laikotarpiais dėl to sumažėdavo kiaulių supirkimo kainos, taip pat AKM užsikrėtę ūkiai turėdavo iš naujo atkurti bandas. Per 10 metų kiaulininkystės sektorius gavo apie 50 mln. € mažiau pajamų. Lietuvos apsirūpinimas savos gamybos kiauliena mažėja ir siekia vos 42 %, o 58 % kiaulienos importuojame. AKM virusas šernų populiacijoje užkerta galimybę didinti užimtumą žemės ūkyje, mažina apsirūpinimą mėsos produktais, žlugdo gyvų kiaulių, bei mėsos ir mėsos gaminių eksportą, trukdo gauti didesnes ūkininkų ir mėsos perdirbėjų pajamas. Kadangi Lietuvoje tiesiog neliko teritorijos kuri nebūtų AKM įtakos zonoje, daug pasaulio valstybių neįsileidžia lietuviškos kilmės kiaulienos ir jos gaminių. Kiaulininkystės ūkiuose AKM virusas nėra įsitvirtinęs – vos pasireiškus AKM virusui apie jį pranešama Valstybinei maisto veterinarijos tarnybai (toliau – VMVT), imamas užkrečiamųjų ligų židinių likvidavimo priemonių ir AKM virusas yra sunaikinamas. Nepaisant reguliariai atliekamų AKM laboratorinių tyrimų, taikomų biologinio saugumo priemonių medžioklėje bei medžiojamųjų gyvūnų pirminio apdorojimo aikštelėse, AKM virusas vis dar nuolatos cirkuliuoja šernų populiacijoje ir taip pat daro didelę žalą Lietuvos medžioklės ūkiui. Laboratoriniais tyrimais AKM virusas buvo nustatytas daugiau nei 9300 šernų, tačiau šios ligos mastai šernų populiacijoje yra žymiai didesni. Dažnai dideli medžioklės plotai tampa visiškai tušti, didžioji dalis šernų populiacijos gaišta, paveikta AKM, ir populiacija

neatsistato keletą metų. Vėliau, šernų populiacijai atsistačius ir pradėjus atsinaujinti, AKM virusas vėl patenka į tuos pačius medžioklės plotus ir gaišimai kartojasi. Šitokia chaotinė situacija Lietuvoje gali tęstis dešimtmečius ir tai būtų nuostolinga visiems - medžiotojams, ūkininkams, mėsos perdirbėjams ir valstybei. Kitų Europos valstybių (Ispanijos, Čekijos, Belgijos, Vokietijos, Švedijos) pavyzdžiai rodo, kad AKM likvidavimas šernų populiacijoje yra realiai pasiekiamas tikslas.

Tam, kad suvaldyti ir sunaikinti AKM virusą šernų populiacijoje, prašome pagaliau priimti koordinuotų veiksmų planą ir šio plano laikytis. Pastarąjį dešimtmetį AKM virusas nukeliavo nuo rytinio iki vakarinio valstybės krašto, dauguma medžiotojų ir medžioklės būrelių tiesiogiai susipažino su viruso sukeliomomis pasekmėmis – nuostoliais ir dideliais ūkiniais nepatogumais, todėl medžiotojų bendruomenėje supratimas apie AKM žalą yra didelis. 2023-2024 metais VMVT pastangomis buvo bandoma tokį planą (Nacionalinis afrikinio kiaulių maro valdymo veiksmų planas) parengti, tačiau pritrūko tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir lyderystės, nebuvo sutarta, kuri institucija atsako už šernų populiacijos reguliavimą bei tam reikalingas priemonės ir kaip pats planas turi būti priimtas, kontroliuojamas bei kokios atsakomybės, jei plane numatytos priemonės nebus įgyvendinamos.

Remiantis medžioklės įstatymu, Aplinkos ministerija iš esmės reguliuoja medžioklę - nustato medžioklės reikalavimus, terminus, priemones ir įrankius, sumedžiojimo limitus ir kitus medžiojimo reikalavimus, reguliuoja medžioklės plotų skirstymą ir pan. Be suderintų Aplinkos ministerijos, VMVT, ŽŪM ir medžiotojų veiksmų, AKM viruso kontrolė ir likvidavimas šernų populiacijoje neįmanomas. Nuolatinis AKM viruso rezervuaras yra šernų populiacija, todėl AKM likvidavimas šernų populiacijoje yra būtinas, o griežtų sprendimų dėl AKM likvidavimo priemonių atidėliojimas tik gilina problemą ir didina nuostolius. Mūsų nuomone, Lietuvoje yra būtina iš naujo grįžti prie AKM likvidavimo šernų populiacijoje klausimo, pasiremti turima patirtimi, bei atnaujinti iki 2020 metų vykdytas AKM kontrolės ir šernų populiacijos reguliavimo priemones.

AKM viruso pašalinimui iš aplinkos reikia drastiškai sumažinti šernų populiaciją ir ją nuolat išlaikyti kaip galima mažesniame lygmenyje, tačiau tai yra sudėtingas procesas, reikalaujantis konkretaus veiksmų plano ir koordinuoto veikimo bei finansinių išteklių. Reikėtų sutelkti visos šalies medžiotojų pastangas penkerių metų programai, kurios metu būtų kryptingai siekiama minimalizuoti šernų populiaciją, eliminuoti esamus lokalius AKM židinius ir neleisti AKM virusui cirkuliuoti tarp medžioklės plotų.

Planas turėtų apimti:

- Medžiotojų, bei medžioklės būrelių švietimą ir mokymus;
- Informacijos apie AKM žalą, prevenciją ir likvidavimą sklaidą;
- Biologinio saugumo priemonių diegimą, laikymąsi ir kontrolę medžioklės būreliuose;
- Mėsos vėsinimo įrangos dalinį kompensavimą medžiotojus vienijančioms asociacijoms;
- Šernų gaišenų surinkimą, taikant skatinamąsias išmokas: už pranešimą apie surastą šerno gaišeną mokant bent 30 €, bei 50 € už tokios gaišenos užkasimą/sunaikinimą, išmokant medžioklės ploto vieneto naudotojui;
- Kompensuoti medžiotojų pastangas atrenkant mėginius AKM tyrimams ir padengti iš valstybės lėšų visus trichineliozės tyrimus visoje Lietuvoje, nepriklausomai nuo to, ar vykdoma aktyvi AKM stebėseną, ar atrenkami tik VMVT nurodyti AKM mėginiai;
- Išmokas medžiotojui arba medžioklės ploto vieneto naudotojui už sumedžiotas šernų pateles:
 - 150 eurų išmoka mokama už nuo 12 iki 24 mėnesių amžiaus šerno patelę;
 - 300 eurų išmoka mokama už vyresnę kaip 24 mėnesių amžiaus šerno patelę.

Kadangi AKM virusas daro žalą žemės ūkiui, medžioklės ūkiui bei yra užkrečiamoji liga, reikalingas trijų valstybės institucijų – AM, VMVT, ŽŪM bendradarbiavimas, bei socialinių partnerių įtraukimas.

Prašome įtraukti afrikinio kiaulių maro išnaikinimo šernų populiacijoje planą į LRV programos nuostatų įgyvendinimo planą ir pradėti jį įgyvendinti artimiausiu metu.

LMŽD direktorius

Laimonas Daukša

LKAA direktorius

Algis Baravykas

LMPA direktorius

Egidijus Mackevičius

**NACIONALINĖ MOKĖJIMO AGENTŪRA
PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Blindžių g. 17, 08111 Vilnius, tel.: +370 5 252 6999, 1841,
el. paštas info@nma.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288739270.

Lietuvos kiaulių augintojų
asociacijai
El. p. info@kiaules.lt

2025-02-14 Nr. BR6-808
į 2025-01-23 Nr.01-04

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA), atsakydama į Jūsų 2025 m. sausio 23 d. prašymą Nr. 01-04 „Dėl paramos lėšų gyvulininkystės projektams“, teikia Jums prašomą informaciją apie gyvulininkystės sektoriui skirtas lėšas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2022 m. programos 4.1. veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“, bei Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. Strateginio plano priemonę „Investicijos į žemės ūkio valdas“ už 2023–2024 metų laikotarpį:

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2022 m. programos „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ gyvulininkystės sektorius	Gauta paraiškų, vnt.	Prašoma paramos suma, Eur	Patvirtinta paraiškų, vnt.	Paramos suma	Išmokėta paramos suma, Eur
Pieninė galvijininkystė	2933	453 485 576	1874	233 359 144	178 001 628
Mėsinė galvijininkystė	2677	267 460 658	1930	156 495 602	139 079 746
Paukštininkystė	131	41 058 563	50	11 763 435	7 410 438
Kitos gyvulininkystės šakos	129	14 328 156	85	6 498 696	6 390 206
Avininkystė	106	7 862 080	76	4 503 549	4 202 556
Kiaulininkystė	41	11 007 228	15	1 726 178	1 692 877
Bitininkystė	39	1 987 724	24	1 259 462	1 118 613
Elnių / danielių auginimas	32	2 359 328	16	1 070 826	943 179
Kailinių žvėrelių auginimas	28	3 078 644	10	1 134 313	1 109 698
Arklininkystė	27	3 324 158	20	1 058 853	1 053 213
Ožkininkystė	3	140 107	2	52 361	52 361
Triušininkystė	3	148 949	3	148 949	148 949
IŠ VISO	6149	806 241 171	4105	419 071 368	341 203 464

Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. Strateginio plano priemonės "Investicijos į žemės ūkio valdas" mėsinės gyvulininkystės sektorius	Gauta paraiškų, vnt.	Prašoma paramos suma, Eur	Patvirtinta paraiškų, vnt.	Paramos suma, Eur	Išmokėta paramos suma, Eur
Pieninės galvijininkystės	152	28 825 090	62	19 329 439	1 145 562
Mėsinės galvijininkystės	147	19 110 500	45	9 533 786	1 440 040
Kiti gyvulininkystės sektoriai	7	743 730	0	0	0
Paukštininkystės	23	7 196 320	16	5 937 797	388 205
Kiaulininkystės	4	1 401 127	3	1 321 866	0

Kilus daugiau klausimų, informacijos galite teirautis: bendruoju informacijos teikimo telefonu (8 5) 252 6999 arba trumpuoju numeriu 1841, naudojantis „MS Teams“ platforma, elektroniniu būdu – pateikti klausimą NMA interneto svetainės skiltyje „Susisiekite“, raštu arba atvykti pas mus adresu: Blindžių g. 17, Vilnius.

Pagarbiai

Direktorius

Fortunatas Dirginčius

Kristina Ažukienė, tel. +370 5 250 0357